

fra

RIKSADVOKATEN

Oslo, 29. april 1982

R. 1019/82

*Statsadvokaten i**Politimesteren i*

UTMÅLING AV STRAFF ETTER PRØVELØSLATELSE MED RESTSTRAFF ELLER EN BETINGET DOM

Det vises til rundskriv herfra av 21. desember 1981¹⁾, pkt. IV, særlig side 5.

Etter å ha mottatt fullbyrdelsesordre for en dom som gikk ut på en spesiell utmålt ubetinget fengselsstraff for de nye forhold og fullbyrdelse av en tidligere reststraff, jfr. strl. § 54 nr. 3, jfr. fengselslovens § 41, rettet fengselsledelsen spørsmål til Justisdepartementet om loven åpner adgang til å utmåle straffen slik det var gjort i dette tilfelle. Det ble pekt på flere praktiske problemer som kan oppstå ved en slik oppdeling av straffen.

Om dette spørsmål har Justisdepartementet, Lovavdelingen, i brev av 6. april d.å.²⁾ til meg uttalt:

«1. I brev 16 februar 1982 fra Ullersmo landsfengsel til Kriminalomsorgsavdelingen pekes det på et tilfelle hvor en person ble dømt til ubetinget fengsel i ett år samtidig som det ble bestemt at hans reststraff på 74 dager skulle sones. I brevet blir det reist spørsmål om en slik dom er i samsvar med fengselsloven § 41 jf straffeloven § 54 nr 3. .... Kriminalomsorgsavdelingen har bedt Lovavdelingen vurdere om det bør tas noe initiativ overfor påtalemyndighet/domstoler i anledning de spørsmål som er reist i brevet.

2. Hvorvidt det er adgang til å bestemme at reststraff etter prøveløslatelse skal sones samtidig som det fastsettes en særskilt ubetinget dom for den nye handling, beror på en tolking av fengselsloven § 41 jf straffeloven § 54 nr 3. Tilsvarende spørsmål oppstår når det skal fastsettes straff for en overtredelse begått i prøvetiden etter en tidligere betinget dom. De nevnte regler

¹⁾ Rundskriv nr. 4/1981.

²⁾ Jnr. 735/82 E.

fikk sin nåværende utforming ved lov 12 juni 1981 nr 62 om endringer i straffeloven m m. Den nevnte problemstilling er ikke berørt i forarbeidene til denne loven, dvs verken i Straffelovrådets utredning Kriminalomsorg i frihet (NOU 1975: 61), i Ot prp nr 62 (1980—81) eller i Innst O nr 85 (1980—81). Spørsmålet er heller ikke behandlet i Justisdepartementets rundskriv 28 august 1981 (G—205/81) eller i Riksadvokatens rundskriv nr 4/1981 datert 21 desember 1981.

Etter Lovavdelingens oppfatning er det mest nærliggende å tolke § 54 nr 3 slik at den ikke gir adgang til *særskilt* dom for den nye handling samtidig som det bestemmes at reststraffen skal fullbyrdes. Ordlyden trekker i retning av denne løsning. Når man velger å gi «særskilt dom for den nye handlingen», synes dette å forutsette at man ikke samtidig kan foreta seg noe med reststraffen.

At man ikke kan gi en særskilt dom for den nye handlingen samtidig som man beslutter at reststraffen skal fullbyrdes, synes også å framgå av § 54 nr 3 annet ledd. Det heter her at dersom det blir avsagt særskilt dom for den nye handlingen, kan retten i dommen også endre den tidligere betingete dom slik som bestemt i § 54 nr 1. Det vises imidlertid ikke til § 54 nr 2, som gjelder fullbyrdelse av den tidligere betingete dom eller av reststraff. En antitese er her nærliggende.

Reelt sett synes det for øvrig ikke å være noe behov for at det skal åpnes adgang til å avsi to ubetingete dommer. Dette vil tvertimot kunne virke uheldig.

Som en innvendig mot resonnementet ovenfor kan det imidlertid hevdes at formålet med endringene i reglene om betinget dom var at domstolene skulle stilles fritt. Dersom § 54 nr 3 tolkes slik som antydnet, vil dette være en begrensning i domstolenes valgfrihet. Dette argumentet kan likevel ikke få særlig stor vekt. Selv om meningen har vært å øke domstolenes valgfrihet har det ikke vært hensikten at denne valgfriheten skulle gjøres absolutt, jf uttalelser i Straffelovrådets innstilling (NOU 1975: 61) side 96, der det går fram at det ikke kan avsies særskilt betinget dom for den nye handling samtidig som det besluttes omgjøring av den betingete dom til ubetinget straff. Begrunnelsen var at det neppe vil være behov for en slik løsning.

Alt i alt antar derfor Lovavdelingen at dersom man ønsker å bestemme at reststraff etter prøveløslatelse eller betinget dom skal fullbyrdes, må det fastsettes en *samlet dom*. Man kan ikke gi en særskilt dom for den nye handlingen og samtidig bestemme at reststraffen eller den tidligere betingete dom skal fullbyrdes.

3. Lovavdelingen har funnet det riktig å informere Riksadvokaten om dette spørsmålet ettersom rettskraftige dommer av denne art skaper problemer for fengselsmyndighetene, jf brevet fra direktøren ved Ullersmo landsfengsel. Slike dommer skaper vansker for beregningen av straffetidens lengde, dels ved at man ikke vet hva domstolen ville ha gjort hvis loven var tolket

riktig, og dels ved at man risikerer straffetider som er uforenlige med straffeloven § 25. At slike dommer blir stående, kan sies å være uheldig. Vi ber derfor Riksadvokaten vurdere om spørsmålet bør tas opp i rundskriv til statsadvokatene og politimestrene.»

Jeg viser til Justisdepartementets foranstående utredning og til konklusjonen i siste avsnitt under pkt. 2, som jeg er enig i.

Statsadvokatene og politimestrene bes derfor instruere embets- og tjenestemenn med påtalemyndighet og de møtende aktorer om å formulere sine forslag og påstander om straff i samsvar med den forståelse av strl. § 53 nr. 3, — og fengselslovens § 41 som det foran er gjort rede for og konkludert med.

Magnar Flornes